TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2025. gada 13. februārī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Tiesu iestāžu sadarbība civillietās un komerclietās – Jurisdikcija un nolēmumu atzīšana un izpilde civillietās un komerclietās – Regula (ES) Nr. 1215/2012 – Īpašā jurisdikcija – 8. panta 1. punkts – Vairāki atbildētāji – Prasības, kuras ir "tik cieši saistītas", ka ir lietderīgi tās izskatīt un izlemt kopā – LESD 102. pants – Jēdziens "uzņēmums" – Mātesuzņēmums un meitasuzņēmums – Pārkāpums, ko izdarījis meitasuzņēmums – Prezumpcija par mātesuzņēmuma īstenotu izšķirošu ietekmi – Solidāra atbildība – Valsts konkurences iestādes lēmums – Prasības par zaudējumu atlīdzību

Lietā C-393/23

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Hoge Raad der Nederlanden* (Nīderlandes Augstākā tiesa) iesniegusi ar 2023. gada 23. jūnija lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2023. gada 28. jūnijā, tiesvedībā

Athenian Brewery SA,

Heineken NV

pret

Macedonian Thrace Brewery SA,

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: ceturtās palātas priekšsēdētājs I. Jarukaitis [*I. Jarukaitis*], kas pilda piektās palātas priekšsēdētāja pienākumus, tiesneši D. Gracijs [*D. Gratsias*] un J. Regans [*E. Regan*],

ģenerāladvokāte: J. Kokote [*J. Kokott*],

sekretāre: A. Lamote [*A. Lamote*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2024. gada 6. jūnija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

– *Athenian Brewery SA* un *Heineken NV* vārdā – *R. Dufour* un *E. Pijnacker Hordijk*, *advocaten*,

* Tiesvedības valoda – holandiešu.

– *Macedonian Thrace Brewery SA* vārdā – *A. J. M. J. de Moncuit de Boiscuillé, avocat, J. W. Fanoy, P. A. Fruytier, T. S. Hoyer* un *M. H. J. van Maanen, advocaten*,

– Eiropas Komisijas vārdā – *S. Noë* un *W. Wils*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus 2024. gada 26. septembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1215/2012 (2012. gada 12. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (OV 2012, L 351, 1. lpp.) 8. panta 1. punktu.

2 Šis lūgums iesniegts tiesvedībā starp *Athenian Brewery SA* (turpmāk tekstā – "*AB*") un *Heineken NV*, no vienas puses, un *Macedonian Thrace Brewery SA* (turpmāk tekstā – "*MTB*"), no otras puses, par prasību atzīt *AB* un *Heineken* solidāro atbildību par to zaudējumu atlīdzināšanu, kas *MTB* radušies LESD 102. panta un 2011. gada 20. aprīļa *Nomos 3959/2011 Prostasia tou eleutherou antagonismou* (Likums 3959 par konkurences aizsardzību; *FEK A'93*) 2. panta pārkāpuma dēļ.

Atbilstošās tiesību normas

Regula (EK) Nr. 1/2003

3 Padomes Regulas (EK) Nr. 1/2003 (2002. gada 16. decembris) par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti [LESD 101.] un [102.] pantā (OV 2003, L 1, 1. lpp.), 5. panta "Dalībvalstu konkurences iestāžu pilnvaras" pirmajā teikumā noteikts:

"Dalībvalstu konkurences iestādēm ir pilnvaras piemērot [LESD 101.] un [102.] pantu atsevišķos gadījumos. [..]"

4 Šīs regulas 16. panta "Vienāda Kopienu konkurences tiesību aktu piemērošana" 1. punktā noteikts:

"Ja valstu tiesas atbilstoši [LESD 101.] pantam vai [102.] pantam lemj par līgumiem, lēmumiem vai darbībām, uz kurām jau attiecas Komisijas lēmums, tās nevar pieņemt lēmumus, kuri ir pretrunā ar Komisijas pieņemto lēmumu. Tām arī jāizvairās no to lēmumu pieņemšanas, kas var būt pretrunā ar lēmumu, kuru iecerējusi Komisija tādu lietu izskatīšanā, ko tā uzsākusi. Lai to panāktu, valstu tiesa var izvērtēt, vai jāaptur tās tiesas procesi. Šis pienākums neierobežo tiesības un pienākumus, ko paredz [LESD 267.] pants."

5 Saskaņā ar minētās regulas 23. panta 2. punkta a) apakšpunktu Komisija ar lēmumu var uzlikt naudas sodus uzņēmumiem un uzņēmumu apvienībām, ja tie tīši vai nolaidības dēļ pārkāpj LESD 101. vai 102. pantu.

Regula (EK) Nr. 1215/2012

6 Regulas Nr. 1215/2012 15., 16. un 21. apsvērumā noteikts:

"(15) Jurisdikcijas noteikumiem vajadzētu būt ļoti paredzamiem, un tiem būtu jābalstās uz principu, ka jurisdikcijas pamatā ir atbildētāja domicils. Jurisdikcijai vienmēr vajadzētu būt pieejamai ar šādu pamatojumu, izņemot dažās skaidri noteiktās situācijās, kurās strīda priekšmets vai pušu autonomija garantē citu sasaistes faktoru. Juridiskas personas domicils jānosaka autonomi, lai kopējos noteikumus padarītu pārskatāmākus un novērstu jurisdikcijas kolīzijas.

(16) Papildus atbildētāja domicilam vajadzētu būt alternatīviem jurisdikcijas pamatojumiem, kuru pamatā ir cieša saistība starp tiesu un lietu vai kuru nolūks ir veicināt pareizu tiesvedības norisi. Ciešas saistības pastāvēšanai būtu jānodrošina juridiskā noteiktība un jānovērš iespējamība, ka prasību pret atbildētāju ceļ viņam saprātīgi neparedzamā dalībvalsts tiesā. [..]

[..]

(21) Tiesvedības saskaņotas norises interesēs ir jāsamazina paralēlas tiesvedības iespēja un jānodrošina, ka atšķirīgās dalībvalstīs nepieņem nesavienojamus spriedumus. Vajadzētu būt skaidram un iedarbīgam mehānismam, lai izšķirtu *lis pendens* lietas un saistītas darbības un novērstu problēmas, ko izraisa valstu atšķirības attiecībā uz dienu, kad prasību uzskata par celtu. Šīs regulas nolūkā minētā diena būtu jānosaka autonomi."

7 Šīs regulas 4. panta 1. punkts, kas ietilpst II nodaļas 1. iedaļā "Vispārīgi noteikumi", formulēts šādi:

"Saskaņā ar šo regulu personas, kuru domicils ir kādā dalībvalstī, var iesūdzēt minētās dalībvalsts tiesā neatkarīgi no viņu pilsonības."

8 Minētās regulas 5. panta 1. punktā, kas ietilpst tajā pašā iedaļā, noteikts:

"Personas, kuru domicils ir kādā dalībvalstī, var iesūdzēt citas dalībvalsts tiesā, vienīgi saskaņā ar šīs nodaļas 2. līdz 7. iedaļā izklāstītajiem noteikumiem."

9 Šīs pašas regulas 8. panta 1. punktā, kas ietverts II nodaļas 2. iedaļā "Īpašā jurisdikcija", noteikts:

"Personu, kuras domicils ir kādā dalībvalstī, var arī iesūdzēt:

1) ja šī persona ir viens no vairākiem atbildētājiem – tās vietas tiesās, kurā kādam no atbildētājiem ir domicils, ja prasības ir tik cieši saistītas, ka ir lietderīgi tās izskatīt un izlemt kopā, lai izvairītos no riska, ka atsevišķā tiesvedībā tiek pieņemti nesavienojami spriedumi;

[..]."

Direktīva 2014/104/ES

10 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/104/ES (2014. gada 26. novembris) par atsevišķiem noteikumiem, kuri valstu tiesībās reglamentē zaudējumu atlīdzināšanas prasības par dalībvalstu un Eiropas Savienības konkurences tiesību pārkāpumiem (OV 2014, L 349, 1. lpp.), 9. pantā "Valsts nolēmumu spēks" paredzēts:

"1. Dalībvalstis nodrošina, ka valsts konkurences iestādes vai pārsūdzības tiesas galīgajā nolēmumā konstatētais konkurences tiesību pārkāpums tiek uzskatīts par neapstrīdami pierādītu attiecībā uz zaudējumu atlīdzināšanas prasību, kas celta to valsts tiesās saskaņā ar LESD 101. vai 102. pantu vai valstu konkurences tiesībām.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka 1. punktā minēto galīgo nolēmumu, kas pieņemts citā dalībvalstī, saskaņā ar valsts tiesību aktiem var iesniegt to valsts tiesā vismaz kā pirmšķietamu pierādījumu par to, ka ir noticis konkurences tiesību pārkāpums, un vajadzības gadījumā var izvērtēt kopā ar citiem pušu iesniegtajiem pierādījumiem.

3. Šis pants neskar LESD 267. pantā noteiktās tiesības un pienākumus."

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

11 *AB* un *MTB* ir Grieķijā iedibinātas alusdarītavas, kas veic uzņēmējdarbību Grieķijas alus tirgū. *AB* ietilpst *Heineken* grupā, kuras mātesuzņēmums *Heineken* ir iedibināts Amsterdamā (Nīderlande). *Heineken* nosaka grupas stratēģiju un mērķus. Tomēr tā pati Grieķijā neveic nekādu pamatdarbību. Laikposmā no 1998. gada septembra līdz 2014. gada 14. septembrim *Heineken* netieši piederēja aptuveni 98,8 % *AB* kapitāldaļu.

12 Ar 2014. gada 19. septembra lēmumu *Epitropi Antagonismou* (Konkurences komisija, Grieķija) ir konstatējusi, ka iepriekšējā punktā minētajā laikposmā *AB* ir ļaunprātīgi izmantojusi savu dominējošo stāvokli Grieķijas alus tirgū un ka šī rīcība jākvalificē kā vienots un turpināts LESD 102. panta, kā arī Likuma 3959 par konkurences aizsardzību 2. panta pārkāpums. Lai gan *MTB* Konkurences komisijai lūdza attiecināt izmeklēšanu arī uz *Heineken*, šī komisija šajā lēmumā tostarp ir uzskatījusi, ka nekas nepierāda *Heineken* tiešu iesaistīšanos konstatētajos pārkāpumos un ka īpašie apstākļi neļauj prezumēt, ka *Heineken* būtu īstenojusi izšķirošu ietekmi uz *AB*. Šī komisija minētajā lēmumā nav lēmusi par atspēkojamu prezumpciju, kas atzīta Tiesas judikatūrā, ka īpašajā gadījumā, kad mātesuzņēmumam tieši vai netieši pieder viss vai gandrīz viss konkurences tiesību normu pārkāpumu izdarījušā meitasuzņēmuma kapitāls, mātesuzņēmums faktiski īsteno izšķirošu ietekmi uz šī meitasuzņēmuma rīcību un var tikt atzīts par atbildīgu par pārkāpumu tāpat kā meitasuzņēmums (turpmāk tekstā – "mātesuzņēmuma izšķirošas ietekmes un atbildības prezumpcija").

13 *MTB* cēla prasību *rechtbank Amsterdam* (Amsterdamas tiesa, Nīderlande), lūdzot atzīt *AB* un *Heineken* par solidāri atbildīgām par iepriekšējā punktā minēto pārkāpumu un tātad piespriest solidāri atlīdzināt visus zaudējumus, kas *MTB* radušies šī pārkāpuma dēļ. Savukārt *AB* un *Heineken* lūdza *rechtbank Amsterdam* (Amsterdamas tiesa) atzīt, ka tai nav jurisdikcijas izskatīt prasību pret *AB*. *Rechtbank Amsterdam* (Amsterdamas tiesa) atzina savu jurisdikciju izskatīt pret *Heineken* celtās prasības saskaņā ar Regulas Nr. 1215/2012 4. panta 1. punktu, jo pēdējās minētās sabiedrības juridiskā adrese ir Amsterdamā. Savukārt tā apmierināja *AB* un *Heineken* celto prasību par jurisdikcijas neesamību un noraidīja savu jurisdikciju attiecībā uz *AB*, jo prasība, kas celta pret

Heineken, un prasība, kas celta pret *AB*, neesot bijušas "tik cieši saistītas" Regulas Nr. 1215/2012 8. panta 1. punkta izpratnē, ka būtu bijis lietderīgi tās izskatīt un izlemt kopā, lai izvairītos no riska, ka atsevišķās tiesvedībās tiek pieņemti nesavienojami spriedumi.

14 Izskatot apelācijas sūdzību, *Gerechtshof Amsterdam* (Amsterdamas apelācijas tiesa, Nīderlande) atcēla *rechtbank Amsterdam* (Amsterdamas tiesa) nolēmumu, noraidīja *AB* un *Heineken* blakusprasību un nodeva lietu atpakaļ šai tiesai jaunai izskatīšanai un nolēmuma pieņemšanai pēc būtības. Apelācijas tiesa būtībā uzskatīja, ka šīs sabiedrības ir vienādā faktiskajā situācijā un nevar pietiekami droši izslēgt, ka tās veido vienu un to pašu uzņēmumu.

15 *AB* un *Heineken* iesniedza kasācijas sūdzību *Hoge Raad der Nederlanden* (Nīderlandes Augstākā tiesa), kas ir iesniedzējtiesa.

16 Šī tiesa norāda, ka tajā izskatāmā lieta atšķiras no tās, kas aplūkota 2015. gada 21. maija spriedumā *CDC Hydrogen Peroxide* (C-352/13, EU:C:2015:335), kurā Tiesa tostarp nospriedusi, ka prasības pret uzņēmumiem, kuri ģeogrāfiskā un laika ziņā ir atšķirīgi piedalījušies vienotā un turpinātā Savienības tiesībās paredzētā aizlieguma slēgt aizliegtas vienošanās pārkāpumā, un tas ir konstatēts ar Komisijas lēmumu, ir savstarpēji "tik cieši saistītas", ka ir lietderīgi tās izskatīt un izlemt kopā. Šajā gadījumā konkurences tiesību normu pārkāpums esot ticis konstatēts nevis ar Komisijas, bet ar valsts konkurences iestādes, tas ir, Konkurences komisijas, lēmumu. Turklāt nav strīda par to, ka *Heineken* pati nav veikusi darījumus Grieķijas alus tirgū un *MTB* attiecībā uz to iesniegtais pieteikums ir balstīts vienīgi uz izšķirošo ietekmi, ko tā esot īstenojusi uz *AB* rīcību. Ja, kā tas ir šajā gadījumā, atbildētājs pamatoti apstrīdētu šādas ietekmes īstenošanu, rastos jautājums, vai saskaņā ar kritēriju, ko Tiesa noteikusi 2015. gada 28. janvāra spriedumā *Kolassa* (C-375/13, EU:C:2015:37) un 2016. gada 16. jūnija spriedumā *Universal Music International Holding* (C-12/15, EU:C:2016:449), ir iespējams pamatoties uz mātesuzņēmuma izšķirošās ietekmes un atbildības prezumpciju, un tādā gadījumā tiesai, kurā celta prasība, būtu jāatzīst sava kompetence izskatīt lietu, ja vien attiecīgais mātesuzņēmums neatspēko šo prezumpciju bez detalizētas pierādījumu iegūšanas.

17 Šādos apstākļos *Hoge Raad der Nederlanden* (Nīderlandes Augstākā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus jautājumus:

"1) Vai tādā lietā kā pamatlieta tiesai, kas atrodas mātesuzņēmuma domicila vietā, pārbaudot savu jurisdikciju attiecībā uz citā dalībvalstī reģistrētu meitasuzņēmumu atbilstoši [Regulas Nr. 1215/2012] 8. panta 1. punktam šajā noteikumā paredzētās prasības par ciešas saistības esamību kontekstā jāņem vērā konkurences tiesību normās atzītā prezumpcija par mātesuzņēmuma izšķirošo ietekmi uz tāda meitasuzņēmuma saimniecisko darbību, kas ir attiecīgās lietas priekšmets?

2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša, kā šajā kontekstā jāinterpretē kritērijs, kas formulēts [2015. gada 28. janvāra spriedumā] *Kolassa* (C-375/13, EU:C:2015:37) un [2016. gada 16. jūnija spriedumā] *Universal Music International Holding* (C-12/15, EU:C:2016:449)? Vai šajā gadījumā, apstrīdot mātesuzņēmuma izšķirošo ietekmi uz meitasuzņēmuma saimniecisko darbību, pieņēmumam par jurisdikcijas esamību attiecībā uz šo meitasuzņēmumu atbilstoši [Regulas Nr. 1215/2012] 8. panta 1. punktam ir pietiekami, ka nevar jau sākotnēji uzskatīt par neiespējamu, ka šāda izšķiroša ietekme nepastāvēja?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

18 Ar šiem jautājumiem, kuri jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Regulas Nr. 1215/2012 8. panta 1. punkts jāinterpretē tādējādi, ka tam nav pretrunā tas, ka gadījumā, ja tiek celtas prasības, ar kurām tiek lūgts mātesuzņēmumam un meitasuzņēmumam piespriest solidāri atlīdzināt kaitējumu, kas nodarīts tāpēc, ka meitasuzņēmums izdarījis konkurences tiesību normu pārkāpumu, mātesuzņēmuma domicila vietas tiesa, kurā celtas šīs prasības, lai noteiktu savu starptautisko jurisdikciju, balstās vienīgi uz prezumpciju, ka tad, ja mātesuzņēmumam tieši vai netieši pieder viss vai gandrīz viss konkurences tiesību normu pārkāpumu izdarījušā meitasuzņēmuma kapitāls, tas īsteno izšķirošu ietekmi uz šo meitasuzņēmumu.

19 Regulas Nr. 1215/2012 8. panta 1. punktā paredzēts, ka personu, kuras domicils ir kādā dalībvalstī, var iesūdzēt – ja šī persona ir viens no vairākiem atbildētājiem – tās vietas tiesā, kurā kādam no atbildētājiem ir domicils, ja prasības ir "tik cieši saistītas", ka ir lietderīgi tās izskatīt un izlemt kopā, lai izvairītos no riska, ka atsevišķās tiesvedībās tiek pieņemti nesavienojami spriedumi.

20 Regulas Nr. 1215/2012 8. panta 1. punktā noteiktā jurisdikcijas noteikuma mērķis atbilstoši šīs regulas 16. un 21. apsvērumam vērsts uz to, lai veicinātu pareizu tiesvedību, maksimāli samazinātu paralēlas tiesvedības iespēju un tādējādi izvairītos no riska, ka atsevišķās tiesvedībās tiek pieņemti nesavienojami spriedumi (spriedums, 2023. gada 7. septembris, *Beverage City Polska*, C-832/21, EU:C:2023:635, 34. punkts un tajā minētā judikatūra).

21 Šī īpašās jurisdikcijas norma, ciktāl tā ir atkāpe no Regulas Nr. 1215/2012 4. pantā paredzētās vispārīgās atbildētāja domicila tiesas jurisdikcijas, jāinterpretē šauri, nepārsniedzot šajā regulā skaidri paredzētos gadījumus (spriedums, 2023. gada 7. septembris, *Beverage City Polska*, C-832/21, EU:C:2023:635, 35. punkts un tajā minētā judikatūra).

22 No tā izriet – lai piemērotu Regulas Nr. 1215/2012 8. panta 1. punktu, jāpārbauda, vai dažādās prasības, kuras cēlis viens un tas pats prasītājs pret dažādiem atbildētājiem, savstarpēji ir tā saistītas, ka tās ir lietderīgi izskatīt kopā, lai novērstu nesavienojamu spriedumu risku, ko radītu atsevišķas tiesvedības. Šajā ziņā, lai nolēmumus varētu uzskatīt par "nesavienojamiem", nepietiek ar to, ka pastāv atšķirības tiesvedības iznākumā; atšķirībām jābūt arī vienas un tās pašas faktiskās un juridiskās situācijas ietvaros (spriedums, 2015. gada 21. maijs, *CDC Hydrogen Peroxide*, C-352/13, EU:C:2015:335, 20. punkts un tajā minētā judikatūra).

23 Tomēr Tiesa ir nospriedusi, ka Regulas Nr. 1215/2012 8. panta 1. punktā paredzēto noteikumu nevar interpretēt tādējādi, ka tas varētu ļaut prasītājam celt prasību pret vairākiem atbildētājiem tikai tādēļ, lai kādu no šiem atbildētājiem nepakļautu tās valsts tiesu jurisdikcijai, kurā ir tā domicils, un tādējādi apietu šajā tiesību normā ietverto jurisdikcijas normu, mākslīgi radot vai saglabājot minētās tiesību normas piemērojamības nosacījumus (spriedums, 2023. gada 7. septembris, *Beverage City Polska*, C-832/21, EU:C:2023:635, 43. punkts un tajā minētā judikatūra).

24 Tiesa ir arī nospriedusi – iespēja, ka prasītājs ir cēlis prasību pret vairākiem atbildētājiem tikai tādēļ, lai kādu no atbildētājiem nepakļautu tās valsts tiesu jurisdikcijai, kurā ir tā domicils, ir izslēgta, ja pastāv cieša saikne starp prasībām, kas celtas pret katru no atbildētājiem, to celšanas brīdī, proti, ja ir lietderīgi tās izskatīt un izlemt kopā, lai izvairītos no riska, ka atsevišķās tiesvedībās tiek pieņemti nesavienojami spriedumi (pēc analoģijas skat. spriedumus, 2007. gada 11. oktobris, *Freeport*, C-98/06, EU:C:2007:595, 54. punkts, 2015. gada 21. maijs, *CDC Hydrogen*

Peroxide, C-352/13, EU:C:2015:335, 28. punkts, kā arī 2023. gada 7. septembris, *Beverage City Polska*, C-832/21, EU:C:2023:635, 44. punkts un tajā minētā judikatūra). Tiesa no tā ir secinājusi, ka tad, ja prasību celšanas brīdī tās ir savstarpēji saistītas Padomes Regulas (EK) Nr. 44/2001 (2000. gada 22. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (OV 2001, L 12, 1. lpp.) 6. panta 1. punkta – kas atbilst Regulas Nr. 1215/2012 8. panta 1. punktam – izpratnē, tiesa, kurā prasības celtas, šajā tiesību normā noteiktās jurisdikcijas iespējamu apiešanu var konstatēt tikai tad, ja ir nopietnas norādes, kas tai ļauj secināt, ka prasītājs ir mākslīgi radījis vai saglabājis šīs tiesību normas piemērojamības nosacījumus (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2015. gada 21. maijs, *CDC Hydrogen Peroxide*, C-352/13, EU:C:2015:335, 29. punkts).

25 Tādējādi iesniedzējtiesai, ņemot vērā visus atbilstošos tajā izskatāmās lietas apstākļus attiecībā uz prasībām, kas vērstas pret dažādiem atbildētājiem, jāizvērtē vienas un tās pašas tiesiskās un faktiskās situācijas esamība un jāpārliecinās, ka to prasību mērķis, kas celtas tikai pret vienu no līdzatbildētājiem, kura domicils pamato tās tiesas jurisdikciju, kurā prasība celta, nav mākslīgi izpildīt Regulas Nr. 1215/2012 8. panta 1. punkta piemērošanas nosacījumus (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2023. gada 7. septembris, *Beverage City Polska*, C-832/21, EU:C:2023:635, 42. un 45. punkts). Tomēr Tiesa var sniegt iesniedzējtiesai Savienības tiesību interpretācijas elementus, kas ir noderīgi šī vērtējuma veikšanai.

26 Šajā ziņā jāatgādina, ka Tiesa ir nospriedusi – nosacījums par vienas un tās pašas faktiskās un tiesiskās situācijas esamību jāuzskata par izpildītu, ja uz vairākiem uzņēmumiem, kas piedalījušies vienotā un turpinātā Savienības konkurences tiesību normu pārkāpumā, kurš konstatēts Komisijas lēmumā, kā atbildētājiem attiecas prasības, kas pamatotas ar to dalību šajā pārkāpumā, lai gan atbildētāji pamatlietā attiecīgās aizliegtās vienošanās īstenošanā gan ģeogrāfiskā, gan laika ziņā ir piedalījušies atšķirīgi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 21. maijs, *CDC Hydrogen Peroxide*, C-352/13, EU:C:2015:335, 21. punkts).

27 Kā ģenerāladvokāte būtībā ir norādījusi secinājumu 40. punktā, tāds pats konstatējums jāizdara arī tādu prasību gadījumā, kuras pamatotas ar uzņēmuma dalību Savienības konkurences tiesību normu pārkāpumā un kuras celtas pret šo uzņēmumu, kā arī pret tā mātesuzņēmumu, un saistībā ar kurām tiek apgalvots, ka tie kopā veido vienu un to pašu uzņēmumu.

28 No pastāvīgās judikatūras izriet, ka Savienības konkurences tiesības attiecas uz uzņēmumu darbību tādējādi, ka, tā kā atbildība par zaudējumiem, kas radušies Savienības konkurences tiesību normu pārkāpumu dēļ, ir personiska rakstura, uzņēmumam, kurš pārkāpj šos noteikumus, ir pienākums atbildēt par šī pārkāpuma dēļ nodarītajiem zaudējumiem (spriedums, 2019. gada 14. marts, *Skanska Industrial Solutions* u.c., C-724/17, EU:C:2019:204, 30. un 31. punkts un tajos minētā judikatūra).

29 Tādējādi, ja ir pierādīts, ka sabiedrība un tās meitasuzņēmums ir vienas ekonomiskas vienības daļas un tātad veido vienu uzņēmumu Savienības konkurences tiesību normu izpratnē, tieši šīs ekonomiskās vienības, kas izdarījusi pārkāpumu, pastāvēšana pati par sevi izšķiroši nosaka vienas vai otras sabiedrības, kas veido uzņēmumu, atbildību par pēdējā minētā pretkonkurences rīcību. Šajā ziņā jēdziens "uzņēmums" un ar tā starpniecību jēdziens "ekonomiska vienība" automātiski rada solidāru atbildību starp vienībām, kas pārkāpuma izdarīšanas brīdī veido ekonomisko vienību (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 6. oktobris, *Sumal*, C-882/19, EU:C:2021:800, 43. un 44. punkts).

30 Šajā ziņā tas, kā tas ir šajā gadījumā, ka mātesuzņēmuma un meitasuzņēmuma solidārā atbildība par Savienības konkurences tiesību normu pārkāpumu nav konstatēta Komisijas galīgajā lēmumā, šādām prasībām neliedz piemērot Regulas Nr. 1215/2012 8. panta 1. punktu.

31 Gluži pretēji, kā ģenerāladvokāte norādījusi secinājumu 56. punktā, tieši šādā gadījumā ir risks, ka tiks pieņemti nesavienojami nolēmumi, kas ietilpst vienā un tajā pašā faktiskajā un tiesiskajā situācijā. Kā izriet no Regulas Nr. 1215/2012 21. apsvēruma, šīs regulas 8. panta 1. punkta normas mērķis tieši ir izvairīties no šāda riska.

32 Proti, Komisijas galīgie lēmumi, ar kuriem tiek lemts par Savienības konkurences tiesību normu pārkāpumu, saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 16. panta 1. punktu ir saistoši ikvienai dalībvalsts tiesai, kas lemj par to pašu pārkāpumu. Savukārt, lai gan saskaņā ar Direktīvas 2014/104 9. panta 1. punktu dalībvalstīm ir pienākums nodrošināt, ka to valsts tiesām ir saistoši tikai to konkurences iestāžu galīgie lēmumi, ar kuriem tiek lemts par šādu pārkāpumu, attiecībā uz līdzīgiem lēmumiem, ko pieņēmusi citas dalībvalsts konkurences iestāde, minētā 9. panta 2. punktā paredzēts tikai dalībvalstu pienākums nodrošināt, ka šādus lēmumus var iesniegt to valsts tiesās kā pārkāpuma *prima facie* pierādījumu.

33 Šāda Regulas Nr. 1215/2012 8. panta 1. punkta interpretācija, saskaņā ar kuru šī tiesību norma ir piemērojama arī tādu prasību gadījumā, kas celtas gan pret mātesuzņēmumu, gan pret meitasuzņēmumu, ar kuru mātesuzņēmums veido ekonomisku vienību, un kas balstītas uz otrā minētā dalību Savienības konkurences tiesību normu pārkāpumā, atbilst jurisdikcijas noteikumu paredzamības mērķiem un tiesiskās drošības principam, kas minēti šīs regulas 15. un 16. apsvērumā.

34 Atbilstoši Tiesas judikatūrai tiesiskās drošības princips it īpaši prasa, lai īpašā jurisdikcijas norma tiktu interpretēta tādā veidā, ka tā atbildētājam parasti ļauj zināt, kurā tiesā viņu var iesūdzēt, ja tā ir nevis viņa domicila valsts tiesa, bet cita tiesa (spriedums, 2006. gada 13. jūlijs, *Reisch Montage*, C-103/05, EU:C:2006:471, 25. punkts).

35 Tā tas ir mātesuzņēmuma un meitasuzņēmuma, kura domicils ir citā dalībvalstī, gadījumā. Ņemot vērā šī sprieduma 28. un 29. punktā izklāstītos apsvērumus, katra no šīm abām sabiedrībām var saprātīgi paredzēt, ka tad, ja viena no tām ir pārkāpusi Savienības konkurences tiesību normas, to var iesūdzēt otras sabiedrības domicila dalībvalsts tiesā, lai atbildētu uz prasībām, kas pamatotas ar šo pārkāpumu.

36 Šajā gadījumā iesniedzējtiesa it īpaši vēlas noskaidrot, kādas sekas attiecībā uz Regulas Nr. 1215/2012 8. panta 1. punkta iespējamo piemērošanu, pirmām kārtām, ir tam, ka prasītājs, pamatojot savas prasības pret sabiedrību, kas piedalījusies Savienības konkurences tiesību normu pārkāpumā, kā arī pret sabiedrību, kurai pieder viss vai gandrīz viss mātesuzņēmuma kapitāls, atsaucas uz mātesuzņēmuma izšķirošās ietekmes un atbildības prezumpciju, un, otrām kārtām, tam, ka otrā sabiedrība apstrīd, ka tā būtu īstenojusi izšķirošu ietekmi uz savu meitasuzņēmumu un ar to veidotu ekonomisku vienību.

37 Šajā ziņā, pirmkārt, jāatgādina, ka saskaņā ar patstāvīgo judikatūru īpašajā gadījumā, kad mātesuzņēmumam pieder viss vai gandrīz viss konkurences tiesību normas pārkāpušā meitasuzņēmuma kapitāls, pastāv atspēkojams pieņēmums, proti, pieņēmums, ka mātesuzņēmumam ir izšķiroša ietekme uz savu meitasuzņēmumu un tas ir par to atbildīgs,

saskaņā ar kuru mātesuzņēmums faktiski īsteno izšķirošu ietekmi pār meitasuzņēmuma rīcību (spriedums, 2017. gada 26. oktobris, *Global Steel Wire* u.c./Komisija, C-457/16 P un no C-459/16 P līdz C-461/16 P, EU:C:2017:819, 84. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

38 Šī prezumpcija tika izstrādāta, attiecīgajiem uzņēmumiem apstrīdot Komisijas lēmumus, ar kuriem konstatēta to dalība Savienības konkurences tiesību normu pārkāpumā un tiem uzlikti naudas sodi saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punktu. Šādos apstākļos Tiesa ir precizējusi – pietiek ar to, ka Komisija pierāda, ka viss vai gandrīz viss meitasuzņēmuma kapitāls pieder mātesuzņēmumam, lai prezumētu, ka pēdējais minētais īsteno izšķirošu ietekmi uz meitasuzņēmuma komercdarbības politiku. Komisija varēs mātesuzņēmumu uzskatīt par solidāri atbildīgu par meitasuzņēmumam uzliktā naudas soda samaksu, ja vien mātesuzņēmums, kuram jāatspēko šī prezumpcija, neiesniedz pietiekamus pierādījumus, lai pierādītu, ka šis meitasuzņēmums tirgū rīkojas autonomi (spriedums, 2017. gada 26. oktobris, *Global Steel Wire* u.c./Komisija, C-457/16 P un no C-459/16 P līdz C-461/16 P, EU:C:2017:819, 84. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

39 Lai gan mātesuzņēmuma izšķirošās ietekmes un atbildības prezumpcija izstrādāta, apstrīdot Komisijas lēmumus, kas pieņemti atbilstoši Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punktam, tā var tikt piemērota arī tad, ja fiziska vai juridiska persona, kas apgalvo, ka tai nodarīts kaitējums sakarā ar sabiedrības dalību Savienības konkurences tiesību normu pārkāpumā, ir cēlusi prasību pret citu sabiedrību, kurai pieder viss vai gandrīz viss pirmās sabiedrības kapitāls.

40 Tiesa ir nospriedusi, ka jēdziena "uzņēmums" Savienības konkurences tiesību izpratnē, kas ir autonoms šo tiesību jēdziens, piemērošanas joma nevar atšķirties naudas sodu, kurus Komisija piemēro saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punktu, kontekstā un prasības par zaudējumu atlīdzību par Savienības konkurences tiesību normu pārkāpumu kontekstā (spriedums, 2021. gada 6. oktobris, *Sumal*, C-882/19, EU:C:2021:800, 38. punkts).

41 Otrkārt, jānorāda – no Tiesas judikatūras izriet, ka starptautiskās jurisdikcijas pārbaudes stadijā tiesa, kurā celta prasība, nevērtē ne prasības pieņemamību, ne tās pamatotību, bet vienīgi identificē piesaistes kritērijus ar tiesas valsti, kas pamato tās jurisdikciju saskaņā ar Regulas Nr. 1215/2012 8. panta 1. punktu.

42 Ņemot to vērā un lai gan ir taisnība, ka Regulā Nr. 1215/2012 nav skaidri precizēts to pārbaudes pienākumu apjoms, kas valsts tiesām jāpilda, pārbaudot to starptautisko jurisdikciju, attiecībā uz valsts procesuālo tiesību aspektu, kuru ar šo regulu nav paredzēts vienādot, Tiesa tomēr ir nospriedusi, ka atbilstošo valsts procesuālo tiesību normu piemērošana nedrīkst apdraudēt minētās regulas lietderīgo iedarbību. Lai gan tiesiskās drošības mērķis prasa, lai valsts tiesa, kurā celta prasība, varētu viegli lemt par savu jurisdikciju, nebūdama spiesta lemt par lietu pēc būtības, pienākums jau šajā tiesvedības stadijā veikt detalizētu pierādījumu iegūšanu attiecībā uz atbilstošajiem faktiem gan par jurisdikciju, gan par lietas būtību varētu radīt risku, ka tās pamatotība tiks izlemta iepriekš (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 28. janvāris, *Kolassa*, C-375/13, EU:C:2015:37, 61.–63. punkts un tajos minētā judikatūra).

43 Turklāt Tiesa ir arī precizējusi, ka gan pareizas tiesvedības mērķis, gan tiesas autonomijas ievērošana, pildot savas funkcijas, prasa, lai tiesa, kurā celta prasība, varētu izvērtēt savu starptautisko jurisdikciju, ņemot vērā visu tās rīcībā esošo informāciju, tostarp attiecīgā gadījumā informāciju, ko sniedzis atbildētājs (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2015. gada 28. janvāris, *Kolassa*, C-375/13, EU:C:2015:37, 64. punkts, un 2016. gada 16. jūnijs, *Universal Music International Holding*, C-12/15, EU:C:2016:449, 45. punkts).

44 Šajā ziņā, runājot par saistības esamību, nozīme būs informācijai, kuras mērķis ir pierādīt, ka prasības pieteikuma priekšmets patiešām ir viena un tā pati faktiskā un – attiecīgā gadījumā – tiesiskā situācija. Tādējādi šī tiesa, lai konstatētu saistību, par pierādītiem var uzskatīt konkrētos prasītāja apgalvojumus attiecībā uz atbildības par neatļautu darbību vai kvazideliktu nosacījumiem, kas formulēti viņa prasībās (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2016. gada 16. jūnijs, *Universal Music International Holding*, C-12/15, EU:C:2016:449, 44. punkts un tajā norādītā judikatūra).

45 Tādējādi tādā situācijā, kāda ir pamatlietā, tiesa, kas izskata lietu, var tikai pārbaudīt, vai *a priori* nav izslēgts, ka mātesuzņēmumam ir izšķiroša ietekme uz meitasuzņēmumu, lai tā varētu atzīt savu jurisdikciju, ciktāl tas ir atļauts valsts tiesībās.

46 Tā tas būs gadījumā, ja prasītājs atsaucas uz mātesuzņēmuma izšķirošas ietekmes un atbildības prezumpciju. Tomēr, lai pārbaudītu, vai prasība pret mātesuzņēmumu, kura domicils pamato tiesas, kurā celta prasība, jurisdikciju, nav mākslīga, atbildētājiem jābūt iespējai atsaukties uz pierādošām norādēm, kas liecina vai nu par to, ka mātesuzņēmumam tieši vai netieši nepieder viss vai gandrīz viss meitasuzņēmuma kapitāls, vai arī ka šī prezumpcija tomēr būtu jāatspēko.

47 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdotajiem jautājumiem jāatbild, ka Regulas Nr. 1215/2012 8. panta 1. punkts jāinterpretē tādējādi, ka tam nav pretrunā tas, ka gadījumā, ja tiek celta prasība mātesuzņēmumam un meitasuzņēmumam solidāri piespriest atlīdzināt kaitējumu, kas nodarīts tāpēc, ka meitasuzņēmums ir izdarījis konkurences tiesību normu pārkāpumu, mātesuzņēmuma domicila tiesa, kurā celtas šīs prasības, lai noteiktu savu starptautisko jurisdikciju, pamatojas uz prezumpciju, ka tad, ja mātesuzņēmumam tieši vai netieši pieder viss vai gandrīz viss konkurences tiesību normu pārkāpumu izdarījušā meitasuzņēmuma kapitāls, tas īsteno izšķirošu ietekmi uz šo meitasuzņēmumu, ja vien atbildētājiem nav liegta iespēja atsaukties uz pierādījumiem, kas liecina vai nu par to, ka mātesuzņēmumam tieši vai netieši nepieder viss vai gandrīz viss minētā meitasuzņēmuma kapitāls, vai arī ka šī prezumpcija tomēr būtu jāatspēko.

Par tiesāšanās izdevumiem

48 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1215/2012 (2012. gada 12. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās 8. panta 1. punkts

jāinterpretē tādējādi, ka

tam nav pretrunā tas, ka gadījumā, ja tiek celta prasība mātesuzņēmumam un meitasuzņēmumam solidāri piespriest atlīdzināt kaitējumu, kas nodarīts tāpēc, ka meitasuzņēmums ir izdarījis konkurences tiesību normu pārkāpumu, mātesuzņēmuma domicila tiesa, kurā celtas šīs prasības, lai noteiktu savu starptautisko jurisdikciju, pamatojas uz prezumpciju, ka tad, ja mātesuzņēmumam tieši vai netieši pieder viss vai gandrīz viss konkurences tiesību normu pārkāpumu izdarījušā meitasuzņēmuma kapitāls,

tas īsteno izšķirošu ietekmi uz šo meitasuzņēmumu, ja vien atbildētājiem nav liegta iespēja atsaukties uz pierādījumiem, kas liecina vai nu par to, ka mātesuzņēmumam tieši vai netieši nepieder viss vai gandrīz viss minētā meitasuzņēmuma kapitāls, vai arī ka šī prezumpcija tomēr būtu jāatspēko.

[Paraksti]